

 <p>Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка</p>	Силабус навчальної дисципліни			
	Назва дисципліни <i>Управління термінологією</i>			
	Статус дисципліни <i>нормативний компонент</i>			
Галузь знань	<i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>			
Спеціальність	<i>В ІІ Філологія</i>			
Освітня програма	<i>«Філологія (германські мови та літератури (переклад, англійська та німецька мови включно))»</i>			
Рівень вищої освіти	<i>магістр</i>			
Форма навчання	<i>денна</i>			
Курс	<i>1</i>			
Семестр	<i>1</i>			
Обсяг дисципліни	<i>Кредити</i>		<i>Години</i>	
	<i>Лекційні</i>			
	<i>Практичні/семінарські 36</i>			
	<i>Лабораторні</i>			
	<i>Самостійна робота 54</i>			
Семестровий контроль	<i>залік</i>			
Викладач	<i>Бондаренко Катерина Леонідівна, кандидат філологічних наук, доцент</i>			
Контактна інформація	<i>K.L.Bondarenko@cuspu.edu.ua</i>			
Кафедра	<i>перекладу, прикладної та загальної лінгвістики</i>			
Факультет	<i>української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій</i>			
Предмет навчання	<i>система знань, методів і технологій, що стосуються опису, нормування, гармонізації, автоматизованої обробки та практичного використання термінології у перекладацькій, локалізаційній, науковій і професійній діяльності.</i>			
Мета	<i>формування у здобувачів навичок ефективного управління термінологією, включаючи опис, нормування, гармонізацію та автоматизовану обробку термінологічних систем з використанням спеціалізованих програмних засобів і корпусних технологій.</i>			
Компетентності	<i>здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</i>			
Програмні результати	<i>застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності; використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</i>			
Зміст дисципліни	<p>Тема 1. Вступ до управління термінологією (базові поняття і принципи)</p> <p><i>Визначення сутності та об'єкта управління термінологією. Розгляд базових понять: термін, поняття, спеціалізований дискурс. Аналіз категорій користувачів термінології та їхніх професійних потреб. Обґрунтування значущості термінології для професійної діяльності. Огляд інтернет-ресурсів та технологій, присвячених термінологічній діяльності.</i></p>			

Тема 2. Гармонізація термінології, міжнародні стандарти термінологічної діяльності

Гармонізація термінології як процес забезпечення узгодженості термінів між різними мовами та галузями знань. Роль міжнародних і національних стандартів у термінологічній діяльності (ISO, ДСТУ). Термінологія в умовах євроінтеграційних процесів України. Використання термінології різних галузей та спеціалізованих дискурсів у багатомовному контексті. Практика адаптації та уніфікації термінів у перекладі нормативних документів.

Тема 3. Терміносистема: поняття, визначення, системність, єдність термінології

Терміносистема як впорядкована сукупність термінів певної предметної сфери. Взаємозв'язок між терміном і поняттям; відмінність між терміном і загальноживаним словом. Принципи системності та єдності термінології. Види відношень між термінами (родо-видові, частково-цілісні, асоціативні). Значення терміносистеми для забезпечення точності комунікації у науці, техніці та професійних практиках.

Тема 4. Терміни в різних галузях, жанрах і мовах

Відмінність між термінами та словами, критерії віднесення до термінів. Типи термінів (моно- та багатокомпонентні, загальнонаукові, вузькоспеціальні). Особливості термінів у різних предметних галузях та сферах знання. Варіативність термінів у професійних жанрах (наукові статті, стандарти, законодавчі акти, інструкції тощо). Міжмовні відповідники термінів. Огляд сучасних теорій у термінології та підходів до опису варіативності термінів.

Тема 5. Управління термінологією як складова виробничого процесу перекладу та локалізації

Структурування термінологічної статті; категорії даних; стандарт TBX (TermBase eXchange Standard); онлайн- та офлайн-інструменти для роботи з термінологічними базами: termbases.eu, [SDL MultiTerm](http://SDLMultiTerm.com).

Тема 6. Корпуси текстів як джерело фахової термінології. Методи й інструменти видобування термінології.

Створення корпусів; формування списків кандидатів у терміни; аналіз уживання термінів у конкордансі (сортування, колокації); профілі вживання термінів (word sketches); видобування ключових слів і термінів; онлайн-інструменти для терміновидобування; лінгвістично обґрунтовані та статистичні підходи; показники ключовості (keyness) та єдності терміносполук (unithood); термінологічні граматики; методи видобування дефініцій: шаблонні та на основі машинного навчання.

Тема 7. Представлення термінографічної інформації в автоматизованих системах управління термінологією

Сутність і функції автоматизованих систем управління термінологією. Принципи організації термінографічної інформації у базах даних. Категорії даних у термінологічних записах (визначення, граматична інформація, контексти, приклади вживання, посилання, ілюстративний матеріал). Стандарт TBX (TermBase eXchange Standard) та його роль у забезпеченні сумісності термінологічних ресурсів. Огляд сучасних інструментів для роботи з термінобазами: termbases.eu, [SDL MultiTerm](http://SDLMultiTerm.com), [memoQ](http://memoQ.com), інші професійні системи.

Особливості представлення багатомовної термінографічної інформації для перекладацьких і локалізаційних проєктів. Практика створення та інтеграції термінобаз у CAT-інструментах.

Критерії оцінювання роботи

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння

студентів	<p>певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми (0-5 балів). Завданням підсумкового контролю (виконання фінального проєкту) є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Критерії оцінювання проєкту зі створення двомовної термінологічної бази (0-20 балів): якість видобування термінів із фахових джерел; якість термінологічної бази атрибутами з атрибутами; якість відповідників; адаптація бази до запитів клієнтів</p>
Політика курсу	<p>Завдання, виконані з порушенням академічної доброчесності, оцінюються в 0 балів без можливості перекладання.</p>
Інформаційне забезпечення	<p>Association4U. (н.д.). Association4U Documentary [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=THsTA1d_UJo</p> <p>Five Filters. (н.д.). Term Extraction: A Free Term Extraction Web Service. https://fivefilters.org/term-extraction/</p> <p>Літня школа перекладу. (н.д.). Літня школа перекладу [Канал YouTube]. YouTube. https://www.youtube.com/@%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%83</p> <p>NaCTeM. (н.д.). Termine: A Free Term Extractor. National Centre for Text Mining. https://www.nactem.ac.uk/software/termine/</p> <p>RWS. (н.д.). Trados Studio. https://www.rws.com/localization/products/trados-studio/</p> <p>Sketch Engine. (н.д.). OneClick Terms (19 languages). https://www.sketchengine.eu/oneclick-terms</p> <p>Translating for Europe. (н.д.). Translating for Europe [Канал YouTube]. YouTube. https://www.youtube.com/TranslatingforEurope</p> <p>Mining and Managing Multilingual Terminology https://learn.digiling.eu/course/view.php?id=4</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторія теоретичного навчання, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали, ліцензоване ПЗ RWS MultiTerm</p>